GAZETA POŁUDNIOWO - PRUSKA.

Nro. 90.

w Srzodę dnia 11. Listopada 1795.

z Poznania d. 10. Listop.

J. O. Xże Jmc Krasicki Arcy-Biskup Gnieznieński nadiechał tutay wczora w wieczor. — Na przybycie tak szanownego Goscia dawał JW. JX. Rydzyński Biskup Chełminski wspaniałą wieczerzą, na ktorey wiele znacznych osob znaydowało się. — Przytomność godnego, i znanego, z wielkiego swiatła, Męza, powszechne w publiczności tutayszey, wraza ukontentowanie.

Ciąg dalszy z Warszawy pod d. 31. Paźdz. doniesioney ordynacyi sądu naywyższego appellacyinego pierwszey izby.

26) Dostateczność konwikcyi w wszelkich sprawach do sądu swego należących, stosownie do prawa seymu Grodzińskiego, zachowana być powinna. Na wniesienie chociażby iednego z JWW. Assessorow wotowania w każdey materyi do Rezolucyi przychodzącey, dozwolone być ma, zawsze iednak głośnemi wotami. Sekretne zaś wota dozwolone nie będą. Sędziom w tym sądzie zasiadaiącym, zostawuie się wolność przekładania stronom zgody, i teyże czynienia. Sędziowie pierwszych instancyi, za złe sprawowanie Urzędu z sądzenia i Urzędowania, w tym sądzie appelacyinym pierwszey izby odpowiadać, i karom przez prawo seymu Grodzieńskiego przepisanym ulegać będą.

27) Na końcu każdego Miesiąca W. pisarz sądu swego czynić będzie rapporta do JW. rządcy, z wyrażeniem wiele wpisow w ktorym regestrze znaydowało się, ile z nich przez przeciąg Miesiąca odsądzono, wiele dekretow z kontrowersyi, lub zgodnych, albo kondemnat nastąpiło, i wiele ieszcze w ktorym Regestrze do sądzenia pozostaią.

Obowiązki Wielmożnego Pisarza.

Być przytomnym w sądzie, dekreta w polskim języku zgodnie z sentencyonarzem pisać, napisane stronom czytać, te żądaiącym z podpisem swoim extraktem wydawać, mieć dozor nad kancellarzystami, aby nie więcey iak złoty 1. od arkusza ściśleyszym charakterem 24 wiersze na iedney stronie poł arkusza maiącego, oraz należytość za papier stęplowany, i za każde przyciśnienie pieczęci po groszy 6 płacono było dostrzegać, zebrane pieniądze za wydawane Extrakty dekretow i od pieczęci na końcu każdego Miesiąca do skrzynki kompotować, dekretały sądowe pod swoim dozorem porządnie utrzymywać, seryarz dekretow i rezolucyi sądowych na końcu dekretału przyłączać, karty dekretału aby numerowane były, mieć baczność, rapporta na końcu każdego Miesiąca do JW. rządcy podawać, pieczęć w kancellaryi sądowey utrzymywać będzie.

Przysięga Wielmożnego Pisarza.

Ja N. przysięgam &c. Iż maiąc sobie naznaczoną ze skarbu publicznego za trzymanie Piora w sądzie appellacyinym izby pierwszey pensyą, tą iedynie kontentować się będą, zapłaty żadney pretendować, ani przez siebie, ani przez subordynowane osoby, tak w podarunkach, iako i innych wynalazkach wymagać nie będę, nad kancellarzystami pod moią dependencyą będącemi, aby nad opis prawa depaktować nie ważyli się zwłoką extradycyi, lub innemi wynalazkami więcey nad należytość nie brali i nie wymagali, baczność mieć będę, wszystkie kontrowersye stron z summaryuszow i z treści dokumentow przez strony podanych, stosownie do sentencyi w dekret wpisywać będę, praktyk żadnych, lub interessowania w sprawach czynić nie będę, sekretu izby nikomu nie wydam, i wszystkie obowiązki pisarza wedle Boga i sumnienia odbywać będę, tak mi panie Boże dopomoż &c.

Obowiązki Urodzonego Regenta.

Ur. Regent w czasie choroby W. Pisarza, lub

konieczney potrzeby wyiechania iego, wszelkie obowiązki do tegoż W. Pisarza ściągaiące się zastępować, nadto regestra do przyimowania wpisow ustanowione, porządnie utrzymywać, do nich wpisy nie zostawuiąc żadnego spacium wolnego, z relacyi sobie podanych lub dekretow terminu zachowane maiących, podług przepisu wyższego przyimować, od każdego wpisu nie więcey iak po złotym iednym brać, też opłatę do skrzynki na końcu każdego Miesiąca oddawać, wokandy wpisow z każdego regestru wypisywać, wypisane na tablicach drzwi izby sądowey przybiiać kazać, protokuł kondemnat utrzymywać, każdą kondemnatę z aktykacyą terminu w tenże protokuł wpisywać, i nie wprzod kondemnaty aż po wpisaniu w protokuł z inserowaniem terminu Extraktami stronom żądaiącym z podpisem swoim wydawać, wybraną należytość od każdego arkusza ścisleyszym charakterem licząc na każdey stronie wierszy 24 po złotym iednym do skrzynki na końcu każdego Miesiąca komportować, a wydaiąc rekwiruiącym na papierze stęplowanym extrakty, od tychże należytość za papier stęplowany odbierać, dekreta swoią ręką w protokuł wpisywać porządnie, seryarz tychże dekretow spisany, na końcu dekretału dla łatwieyszego wyszukania dołączać, i co tylko onemu od sądu zlecono będzie, pilnie i wiernie wykonywać powinien.

Przysięga Ur. Regenta

Ja N. przysięgam &c. Iż maiąc powierzone regestra do przyimowania wszelkich wpisow, oneż sam swoią ręką, nie na kartki, ale zaraz w regestr *per extensum*, z wyrażeniem powodow pozwanych, przypozwanych, i treści o ktorą rzecz z pozwow autentycznych i terminow przez dekreta zachowanych, pilnie i wiernie bez żadney zwłoki wpisywać, i na każdą rekwizycyą potrzebuiącego wydawać będę, od ktorych wpisow żadney depaktacyi, tylko po złotym iednym od iednego wpisu biorąc, czynić będę, i przy tey straży regestrow, aby się iakie nie działy inkonweniencye i fabrikacye, pilnować, i należytą zachowam ostrożność, rowną dawać będę baczność na protokuł kondemnat, i aby w nie termina z iakiemi strony do sądu przychodzą inserowane były dopilnuię. Zebraną perceptę od wpisow i wydawania kondemnat do skrzynki wiernie na końcu każdego Miesiąca oddawać będę. A w czasie słabości lub wyiazdu W. Pisarza, mieysce iego zastępuiąc, obowiązki dla niego przepisane pilnie wykonam, sekretu izby przez żaden sposob nie wydam, i co tylko mi od sądu polecone będzie dopełniać starać się będę, tak mi Boże dopomoż &c.

Obowiązki Ur. Instygatora.

Urodzony Instygator ma być przysięgły, przed ktorey wykonaniem winien złożyć kaucyą, ktorey dostateczność sąd rozpozna, na sądach zawsze być obecnym: adiudicata od stron lub ich plenipotentow dekretem przysądzone odbierać, tychże regestr porządny utrzymywać, z nich na końcu każdego Miesiąca przed JW.W. delegowanemi i osobą od Administracyi skarbu publicznego wyznaczoną rachować się, retenta na delatę do exekucyi podawać, czynić w imieniu swoim z rozkazu sądu w sprawach bespieczeństwa tegoż sądu tyczących się, i kryminalnych, wokandy wpisow z każdego regestru wypisane woźnemu do przywołania spraw dawać, papier, kałamarze, piora, świece, iak do potrzeby izby sądowey i kancellaryi utrzymywać; zebraną perceptę z grzywien od expensy zbywaiącą, za rezolucyami sądu do kassy generalney skarbu publicznego oddawać. Dozor nad woźnemi, aby obecni i trzeźwo przy sądach znaydowali się, ochędostwo izby utrzymywali, zachowywać, oraz wszelkie zlecenia sądu pilnie i wiernie dopełniać ma.

Przysięga dla Ur. Instygatora.

Ja N. Przysięgam &c. Jako wszelkie adiudicata prawem przepisane, i dekretami przysądzone od stron lub ich plenipotentow, do skrzynki sądowey wiernie odbierać, regestra tychże adiudikat, oraz z nich wydatkow porządnie utrzymywać, zebraną perceptę i od expensy zbywaiącą, do kassy generalney skarbu Publicznego oddawać, retenta z adiudikat u stron zalegaiące, do exekucyi sprawiedliwie podawać, oraz wszelkie zlecenia sądu, wiernie i pilnie wykonywać będę, tak mi Panie Boże dopomoż &c.

Ustanowienie regestrow sądowych w izbie drugiey, i reszta tey ordynacyi w następuiącym numerze.

z Berlina d. 3. Listopada.

Ponieważ woyska mocarstw woynę prowadzących w zaszłych ostatnio nad Menem woiennych wypadkach, przestąpiły wyiednaną traktatem pokoiu Bazelskiego przez Nayiaśń. Krola Jmci Pruskiego dła bespieczeństwa części połnocney Niemiec, Linią Demarkacyiną, zkąd spodziewać się nadal niemożna, aby upragniona neutralność dosyć ustrzeżoną była; zaczym uznał JK. Mość za rzecz słuszną wydać rozkaz Xciu de Hohenlo-

ie, aby z woyskiem pod swoią kommendą będącym opuścił Frankfort, i przyległe doń okolice, i powrocił do kraiow JK. Mci w Cyrkule Frankońskim leżących; co też w rzeczy samey już nastąpiło.

z Lublina d. 9. Paźdz.

Dzwony tuteysze ogłosiły śmierć JW. Jozefy z Karpiow Potockiey, Kasztellanowey Lubel. dnia 2. miesiąca Października roku bieżącego w Lublinie zaszłey; ktora po 15. dniowey chorobie S. Sakramentami opatrzona, przeniosła się do wieczności. Zostawiła ta Pani żal nieukoiony Mężowi swemu, a familii Potockich, i całemu Rodzeństwu tę szacowną pamięć, ktora dowodem iest osobliwszego do niey wszystkich co ią znali przywiązania. Wrodzone przymioty cnot, ktore iey życie zaszczycały i obchodzenie się z bliźniemi prawdziwie ludzkie, przy zachowaniu religii i szczodrobliwości dla nędznych, nieprzestaną iey uwielbiać rownie życia, iako i świątobliwego zeyścia z tego świata.

z Holsteinu d. 10. Paźdz.

Szlachta w Xięstwie Holsztyńskim, i Sleswickim uchwaliła w zgromadzeniu swym na d. 8. Lipca nadać wolność wszystkim poddanym w swych dobrach. — Ze zaś dar takowy bez pewnych opisow więcey mogłby bydź szkodliwy, niżeli użyteczny tak właścicielom, iako i dziedzictwu ich podległym, zachowano sobie, naradzić się dostatecznie nad sposobami naykrotszemi, i naydogodnieyszemi stronom obydwom. — Piękny bezwątpienia przykład! otwartą z niego czerpać mogą naukę ci, ktorym przekonanie nietrafiło ieszcze do serca, że wieśniak tym samym iest człowiekiem, co każden inny w społeczności ludzkiey, godzień lepszego losu, nad to srogie obeyście, iakim częstokroć wiele Dziedzicow bezwzględnie dotykac go zwykli.

z Rastadt d. 15. Paźdz.

Wielkie panuie w okolicach naszych nieukontentowanie z przyczyny stanowiska woysk obcych. Korpus Xcia de Conde popełniło gwałty w miasteczku Augen. Dnia 8. zaszła tutay krwawa kłotnia pomiędzy mieszkańcami miasta, i Austryakami. — Wielu z tych ostatnich wkradało się nocami do winnic, i ogrodow, i gwałtownie obierali im grona, zrywali owoce, i grzebali ziemiaki: obywatele nie mogąc dłuzey znieść grabiezy takowey, poczęli strzelać na zołnierzy: odstrzeliwano się z drugiey strony, tak dalece, iż nawzaiem kilka zabitych i ranionych zostało.

z Frankfortu, d. 24. Paźdz.

Piszą z Manheimu ze Francuzi wszystkich sposobow uzywaią, na utrzymanie się w tym miescie. Zapewniaią, ze Pichegru i Merlin de Thionville znayduią się w nim: gdyby to prawdą być miało; tedy doniesienie poprzednio w pismach publicznych ogłoszone, iakoby pierwszy z nich w Paryżu zostawał, byłoby oczewistą omyłką. Austryacy zniesli most przyległy na Renie, przez spuszczenie grubych bardzo drzew naprzeciw niemu.

Oswiadczyli się podobno Francuzi ustąpić z Manheimu pod temi kondycyami:

1) Azeby garnizon wolno wyciągnął.
2) Azeby korpusowi 6000 Francuzow, w Szańcu Nekaru przed Manheimem, (iak twierdzą) zewsząd scisnionemu wolne wyiscie do zwolone było.
3) Azeby szaniec Nad-Renski w ręku Francuzow pozostał.
4) Azeby miasto Manheim zupełnie w neutralności zachowane było, tak, aby ani woyska Cesarskie ani Francuskie w nim odtąd niemieściły się. —

Te kondycye miał generał Wurmser odrzucić. Tak pisze przynaymniey o tym Hamburska stara gazeta; czas odkryie lepiey prawdę.

z Nad-Menu d. 28. Paźdz.

Dziś przeniesioną została kwatera głowna Feld-Marszałka de Clairfair do Florsheimu, a korpus woyska w okolicę Moguncyi nadciągnęło. Generalny kommissoriat woyskowy Rzeszy, i kancellarya iey pozostaią w Höchst. Xżę Ferdynand de Würtemberg stanął z korpusem 15,000. ludzi wzdłuż Renu ku Ehrenbreitstein.

z Moguncyi d. 29. Paźdz.

Wczoray o 6tey w wieczor, woysko Austryackie stoiące obozem w Wikert, przeciągnęło całe z artyleryą swoią, przez miasto nasze; dziś zrana o 5tey uderzyło na Francuzow w wszystkich ich oszańcowaniach; tak dalece że o 9tey zdobyło szturmem szańce nieprzyiacielskie blisko Mombach z całą na nich znayduiącą się artyleryą. Około południa opanowali Austryacy resztę szańcy; i weszli do Marienborn, Höchstheim, i nawet do Laubenheim: Francuzi trzymaią się tylko ieszcze w lesie w Mombach. Woysko Cesarskie wiele podobno ludzi straciło. Kula ar-

mata urwała nogę generałowi de Sehmerzing, poczym w kilka godzin umarł. Generał de Wolkenstein ciężko także ranionym został. — Zguba Francuzow musi bydź znaczna, gdyż z wszystkich stron napadnieni zostali.

z Frankfortu d. 29. Paźdz.

Słyszano dziś tęgą i długo trwaiącą kannonadę. Mowią, iakoby Austryacy w wielu mieyscach razem przez Ren przeyść mieli. — Skutek odpowiedział zamiarowi, do czego posłużyła szczęśliwa wycieczka garnizonu Mcgunckiego pod kommendą de Neu.

P. S. Właśnie dowiaduiemy się, iż woysko Cesarskie przez Ren przeszło, dla czego coprędzey w Moguncyi na znak w wszystkie dzwony uderzono. — Twierdzą, iakoby Austryacy iuż do Oppenheim nadciągnęli, po okrążeniu, i zdobyciu tamecznych Szańcy.

z niższego Renu d. 31. Paźdz.

Neuwied, neutralnym miastem bydź, ogłoszone zostało, tak, że ani Austryacy ani Francuzi w nim więcey stać nie maią. — Pierwszych dni przyszłego miesiąca będzie otwarte przeyście dla poczty przez Ren od St. Goar: Most przy Neuwied stoi dotąd, lecz nikogo przezeń niepuszczaią. Francuzi oszańcowali się mocno w Reindorf. — Austryacy znowu się cokolwiek do Dusseldorfu cofnęli; tak dalece że Solingen częścią Francuzi, częścią oni nawiedzaią. Przy Urdenbach zaszła żwawa utarczka z forpocztami, gdzie Austryacy odpartemi bydź mieli. W Deutz naprzeciw Kolonii, znowu ukazuią się od d. 27. Austryackie podiazdy, lecz ruszenia innego woyska niewidać.

z Westfalij, d. 30. Paźdz.

Oprocz w Düsseldorf niema wcale iuż Francuzow na prawym brzegu Renu, mowią, iz układ Austryakow iest przeyść przez Ren dla rozciągnienia się od Koblentzu aż do Neuss, i opanować tę rzekę, ktora im bardzo iest potrzebną dla zabespieczenia sobie zywności; gdyż kray de Berg cały iest wyniszczony.

z Bruxellii d. 24. Paźdz.

Nowy podział kraiow Belgickiego i Leodyiskiego uchwalony przez deputacyą zbawienia publicznego w Paryżu, wciągniony w dziennik rady rządowey w Bruxellii iest następuiący.

	Kantony	Gminy
1) Departament, de la Lis.	28	246
Miasto stołeczne, Bruges		
2) Departament, de l'Escaut		
Miasto stołeczne, Gand	27	270
3) Departament, des deux Nethes		
Miasto stołeczne, Antwerpia	23	138
4) Drpartament, de la Dyle		
Miasto stołeczne Bruxellia	38	388
5) Departament de la Meuse infericure		
Miasto stołeczne Mastrycht	30	346
6) Departament, de l'Outre		
Miasto stołeczne Leodyum	36	376
7) Departament de Jemappe		
Miasto stołeczne Mons	28	403
8) Departament de Sambre & Meuse		
Miasto stołeczne Namur	24	387
9) Departament des Forêts		
Miasto stołeczne Luxemburg	37	787

Będzie tym czasowie osobna administracya Flandryi bywszey Hollenderskiey pod dozorem rządu, chociaż ta składa część departamentu de l'Escaut.

Miasto stołeczne. Sas de Gand	5	36

Zgodnie z radą rządową, reprezentanci ludu na poselstwie tutay zostaiący uchwalili, aby wszystkie zakony, Opactwa, i inne korporacye duchowne podały w przeciągu 10. dni stan swych dobr, bez czego inaczey dobra te na pożytek rzplitey tymczasowie zaięte zostaną. — W tymże samym czasie, i pod rowną karą nakazano im iest, podać katalog swych bibliotek.

z Amszterdamu d. 30. Paźdz.

Przy odeyściu Poczty dowiaduiemy się, że nowe zamieszanie nastąpiło w Paryżu; miało się skończyć na strąceniu wznoszącey się na nowo Gory, i aresztowaniu Talliena: dalszego potwierdzenia oczekiwać należy, (listy z Strażburga donoszą wprawdzie o zamieszaniach w Paryżu, nieopisuią iednak pewnego onychże końca.

z Madrytu d. 24. Wrześ.

W nadgrodę zasług, a szczegolniey za przyłożenie się znaczne do negocyacyi pokoiu z Francyą, nadał Krol Xciu Alcudia, godność Xiążęcia Pokoiu dlań, i iego następcow. — Na

znak tego w Herbie mieć będzie nad kſiążęcą mitrą, głowę Janusa z wieńcem dębowym. — Reſkrypt Krolewſki w tey mierze wydany sprawił w tuteyszey Stey Jnkwizycyi wielkie nieukontentowanie. — Mniema bowiem bydź nieprawością, nadać człowiekowi śmiertelnemu: Nazwiſko: — Xiążęcia Pokoiu. —

Wkrotce odprawi ſię tu kongreſſ pomiędzy pierwszemi miniſtrami Państwa, i przełożonemi departamentu duchownego, w celu zmnieyszenia nadto wielkiey liczby zakonow; z ktorych bogaćtwa znaczne maią bydź obrocone na uſtanowienia użyteczne, i na wynadgrodzenie poczęści wydatkow na woynę wyłożonych. — Rozumieią, iż nayprzod zacznie ſię od znieſienia Auguſtyanow, Karmelitow, Bernardynow, i Kartuzow.

z Paryża, d. 22. Paźdz.

Konwencya narodowa przy schyłku swoim dosyć czynną być ſię okazuie. Exyſtencya iey pięć dni tylko trwać będzie: — d. 27. tego mca podług przepisu ma ſię zgromadzić ciało prawodawcze. — Przed rozeyściem swym uſiłuie, aby po zwalczeniu nieprzyiacioł wsrzod ſtolicy, ręka sprawiedliwości dotchnęła burzycieli po departamentach. — Od bliſko poł-roku ziawiło ſię było w Lionie towarzyſtwo pod imieniem Jezusa i Słońca; ktore patryotow w znaczeniu iakoby terroriſtow zuchwale zabiiać i okrucieńſtwa przeciw nim coraz wywierać ważyło ſię. — Chenier czynił był w tey mierze wnioſki; niebył przecież dość szczęśliwy zyſkać poparcie onych. — Wczoray na ſeſſyi odnowił swoie żądanie, podaiąc w imieniu deputacyow projekt do dekretu: „aby wszyscy mairowie i prokuratorowie ktorzy hersztow i wspoł-winowaycow morderſtw naſtąpionych nie donieśli; i sędziowie, i oſkarzyciele publiczni, ktorzy tych winowaycow sądownie nieścigali, zrzuconemi z urzędow byli; a ci, ktorzyby naprzyszłość tak niedbałemi być ſię okazali, aby do więzienia na lat dwa ſkazanemi zoſtali: aby reprezentanci na poselſtwie tamże znayduiący ſię, i deputacya bespieczeńſtwa ogolnego bez zwłoki wspomnionych urzędnikow pozrzucali, i winowaycow przed sąd pociągnęli.“ Niedosyć natym, rzecze Legendre; trzeba nadto za wszyſtkie te zamieszania pociągnąć samychże reprezentantow, ktorzy tam naowczas przytomnemi byli: ich zachowanie ſię w tey mierze roztrząsnąć należy; wiele ztąd pewnie zabierzemy światła, że wszyſtkie okropności, o ktorych z smutkiem po tyle kroć ſłyszeć nam przyszło, wzraſtały częſtokroć w miarę pobłażania reprezentantow wysłanych dla ſtrzeżenia spokoyności, i ducha zgody i iedności tak potrzebney dla utrzymania naszey rzeczypospolitey;“ — oſkarżał szczegolniey Chambon a Latour iednego z owych reprezentantow, co niedawno z tamtąd powrocili: — oſkarzony wſtąpił na mownicę coprędzey z paką papierow w ręku; „ żądam sam, odezwie ſię roztrząsnienia mych poſtępkow, mam wpogotowiu dowody, na usprawiedliwienie ſię, zem nadaremno uſiłował, wſtrzymać owe moderſtwa: — Spor między nim, a lewą ſtroną był bardzo żywy; ſkończył ſię iednak na przyięciu podanego przez Cheniera dekretu i dodatku Legendra.

z Paryża, d. 24. Paźdz.

Na ſeſſyi d. 22. Barras iako kommendant ſiły zbroyney zdał rapport względem ſtanu Paryża. „Lubo buntownicy, rzecze, zwalczeni, i rozbroieni zoſtali, iednakże niebespieczeńſtwo niеminęło. Obrońcy rokoszanow pracuią ieszcze dzielnie w zaciszu. Mam pewne dowody w ręku, że uſiłuią zgodnie przywrocić krola, parlament, i duchowieńſtwo. Zaklinam konwencyą, do użycia nayscisleyszych srzodkow.“ — Tallien ſtwierdził wyznanie Barrasa, i zapewnił, iż, iezliby srzodki takowe użyte niebyły, tedy w przeciągu trzech mieſięcy kontra-rewolucya uorganizowaną zoſtanie. „Ludzie, ktorzy wprawdzie pokonanemi lecz nieſą ukaranemi, spodziewaią ſię znowu ukazać ſię na scenę. Pierwsza czynność nowego rządu, ktorey ſię lękam, będzie ogolną amneſtyą ogłoſić: nowe prawodawſtwo (dodał tonem przeszydzaiącym) ſkładać ſię będzie z bardzo biegłych, i doswiadczonych osob. — Wnioſł więc Tallien, aby kommiſſya z osob piąciu wyznaczoną była, ktoraby zatrudniła ſię spiesznie nad podaniem srzodkow dla zbawienia oyczyzny; — przyięto. — Kommiſſya w tenże sam wieczor uformowaną zoſtała. — Bentabolle żądał, aby wybrano doń członki głosnemi wotami; — odrzucono. — Sekretne wota padły na Talliena, Pons de Verdun, Florent Guyot, Dubois-Crancé i Roux de la Marne. — Znagła wiadomość o cofaniu ſię woyſka przez Ren wzburzyła umyſły reprezentantow. — Spor żywy powſtał. — Tallien, i partya iego korzyſtały z tey okoliczności dla rzucenia nowych podeyrzeń na członki zgromadzenia, ktore był aż dotąd na prozno oſkarżył. — Letourneur de Marne w imieniu deputacyi zbawiania publicznego uczynił o tym rapport. — Po nim bardzo

wielu mowiło na pochwałę woyska, a szczególniey generała Jourdana. — Merlin de Douai mniemał ze ruszenie się to woyska, szczęsliwym iest cofnięciem się z okolicy z wszelkich dlań potrzeb ogołoconey. — Carnot odezwał się, iż cofnienie się niebyłoby dziś nastąpiło, gdyby woyska wczesniey były przeprawiły się przez Ren, tak iak był deputacyi zbawienia publicznego radził. — Barras żądał, aby scisle roztrząsano, kto się temu sprzeciwił. — Pytano się, kto naowczas w deputacyi sprawował interessa woienne? zewsząd dał się słyszeć głos: Aubry, Aubry! — Iuż przed nieiakim czasem oskarzanym był ze arystokratow ile tylko mogł, na generalstwa osadzał, a znanych patryotow zrzucał. — Żądano więc, aby Aubry aresztowanym został. — Devars twierdził, iż przyczyną tego, nietylko niedbałość deputacyi, i naczelnikow woyska, ale i zdrada, iest. — Tallien mowił obszernie: „kazden moment, zawoła, nowe pasmo sprzysiężenia się odkrywa nam. Cofnienie to, przy ktorym rostropność Jourdana widocznie okazuie się, połączone iest z dawno przedsięwziętym systematem przeszkodzenia nam, do pomkuięcia nadal theatru woyny! — Lehardi uważał Aubrego być bezobyczaynym, i nierepublikanem, zarzucał mu, iż on wstrzymał rychleyszą przeprawę przez Ren, przez co zamyślał zniszczyć plan rozszerzenia granic Francyi aż pod Ren. — Konwencya po wszystkich sporach wydała nareszcie dekret aresztu naprzeciw Aubry, Lomont, zonie i synowi iego, Laboacharderie metressie Aubrego, generałowi Miranda, i Gaux, bywszemu za czasu Aubrego sekretarzowi deputacyi zbawienia publicznego.

Na sessyi dnia 23. Daunou doniosł konwencyi w imieniu deputacyi zbawienia publicznego o znacznym zwycięstwie odniesionym nad angielską eskadrą na morzu srzodziemnym: — inny list donosi, ze fregaty nasze schwytały statek przewozny z depeszami, ktore generał Harwey do Charetta przesyłał: — Nadworny lokay Xcia d' Artois na innym okręcie zabrany został: — Dano znać, ze deputowany ieden zgromadzenia elektoralnego stanął u kratek, żądaiąc głosu: na przełozene iż konstytucya zadnych posłow zgromadzeń takowych poiedyncżo nieuznaie, nieprzypuszczono go. — Thibaudeau wstąpił na mownicę. — Winienem oskarzyć Talliena, zawoła, iako herszła, i dowodzcę wszystkich niespokoyności, ktore tylko od dnia 9. Thermidor (27. Lipca) zaszły. On uzbroił niesforną młodzież, ktora wysmiała dekreta wasze wsrzod tey stolicy; na niego spuszczali się emigranci, aby nazad do Francyi powrocić mogli; on stara się zgubić tych kollegow ktorzy przez więcey departamentow, nizeli on wybranemi zostali: On dla dopięcia swych zamiarow postawił się na czele partyi gory. On nayusilniey popierał wniosek ustanowienia kommissyi pięciu, nie dla tego, aby srzodki na ocalenie oyczyzny podała, ale ażeby poczęcie nowego ciała prawodawczego wstrzymał, i rząd konstitucyiny zwrocił. — Nie, nie, zawołało zgromadzenie postawszy z mieyśca, i poprzysięgło, że konstytucya daley przedłuzoną niebędzie aż do d. 27. Paźdz. — Żądam, mowił daley Thibaudeau, ażeby kommissya na dzisieyszey sessyi iescze zdała wam rapport względnie srzodkow, dla ktorych ułożenia wyznaczoną została. — Grożące przygotowania nieprzyiacioł, niezalstraszą tego zgromadzenia: nim sessyą zakończemy trzeba uratować rzeczpospolitę. — Lewa strona, mowę Thibaudeau, często mruczeniem swym przerywała. — Tallien niebył przytomny, lecz wkrotce nadszedł; — przy nayżywszych oklaskach wstąpił na mownicę. — Niemam do wyrzucenia Thibaudeau, rzekł, iż mię nieprzytomnego oskarzał. — Gdym powstał przeciw Robespierowi, znaydował się obecny; i miałem dosyć Serca, Zbior iego przestępstw w oczach iego czytać. — Prawda iest, mowiłem, że Zwycięstwo na d. 13. Vendemiaire (5. Paźdz.) stało się iedynie na pozytek sprzysięzcow, bo wszyscy uszli miecza sprawiedliwości, gdy tym czasem patryoci legli pod razami ich moderczemi. Rapport, ktory wam kommissya uczyni, oświeci waś, iż sprzysiężenie się rzeczone olbrzymim krokiem po całey rzeczypospolitey rozlało się. Wszystko nam doniesiono, co tylko w rożnych zgromadzeniach elektoralnych dokazać usiłowano; zadrzycie słysząc o wszystkich ukrytych zamachach, ktorych wszędzie użyto. Wysłani gonce z uwiadomieniem o zwycięstwie d. 5. wszędzie zatrzymanemi zostali; na d. 24. (d. 16. Paźdz.) nieodebrano ieszcze urzędowych o tym wiadomości w Tulonie. Kommissya poda wam srzodki dla dosięgnienia winowaycow, ktokolwiek oni bądź są; oświadcza iednak, iż zadney zawzigtości nierozściąga do osob: — bezwzględnym okiem uważa tylko zbrodnie, ktoremi gotowano zgubę rzeczypospolitey. — Wimieniu tey kommissyi dopraszam się, aby konwencya aż do d. 5go Brumaire (26. Paźdz.)

nieustaiącą się ogłosiła. — Sprzeciwił się temu wnioskowi Thibaudeau, twierdząc, iż ogłoszenie takowe nieustanności, byłoby anarchią. — Larevelliere-Lepaux wsparł zdanie Thibaudeau; dowodził nadewszystko, iż takowy srzodek iedynie na zniszczenie konstytucyi, i nowego nastąpić mianego rządu dąży; iż zamach iest czaiących się nieprzyiaciół, aby, gdy wielu znużonych publicznemi czynnościami deputowanych iakiegożkolwiek spocznienia potrzebuią, przez ogłoszenie nieustanych sessyi mnieyszość przeciwne powszechnemu Dobru stanowić mogła prawa. —

Nie ieden zapewne ciekawością iest zdięty, iaki koniec z porożnienia tak widocznego członkow dzisieyszey konwencyi nastąpi. — Partya Thibaudeau zdaie się teraz być naymocnieyszna. — Pogromca Robespierra iednakowemu, z nim pewnie podpadnie losowi. —

Zgromadzenie elektoralne tuteysze iuż się rozeszło. — Z departamentow odbieramy wiadomości o wyborach podobnych Paryskim. — W Lyonie wotowano także na Talliena, Dubois-Crancé, Cheniera, Louvet i Vilet. — Generał Menou oddany został do sądu rady woyskowey; ustanowiono czwartą osobno na sądzenie Commartin. —

Konwencya na wniosek Colombela w imieniu deputacyi bespieczeństwa ogolnego przedłużyła sprawowanie obowiązkow rad woyskowych na sądzenie wspolnikow ostatniego wzburzenia ustanowionych, aż do dnia 5. Brumaire (d. 2. Paźdz.)

Dnie 5. i 6. tego Mca pociągnęły za sobą odmianę stroiu. — Suknie eleganckie powoli znikaią; zaczynaią iuż nosić wielkie szarawary, włosy gładko czesane, i długie wąsy.

Dekretowała konwencya, iż stroiem członkow ciała prawodawczego, i direktorium wykonawczego będzie suknia kraju Francuskiego. — Deputacya oświecenia publicznego obowiązana iest podać iak nayprędzey rapport względnie szczegołow tego stroiu.

D. 20. o 7mey w wieczor, ukazało się na niebie nadzwyczayne widziadło. — Na zachod widziano chmurę czarną i gęstą roschodzącą się na horyzoncie; część iedna nieba była iasna; wsrzodku chmury, rozeznać było promien swiatła przenikaiący; przebiiał się przez powietrze, i udzielał swey iasności, inney chmurże mnieу gęstey na wschodzie będącey. — Trwało to przez połgodziny; promień swiatła nieznacznie zniknął, a od strony połnocy uyrzano niezliczoną moc swiecących promieni, ktore połączone z mgłą, co ziemię okrywała, czyniły osobliwszy widok. — Łuna ta nowego rodzaju, zasługuie na uwagę astronomow.

z Londynu d. 23. Paźdz.

Trocheśmy sobie odetchnęli po trwodze, ktorąśmy mieli o konwoy nasz na Morzu śrzodziemnym. — Strata zawsze będzie znaczna; lecz złe ztąd wynikłe nieiest tak wielkie, iakiego się obawiano. — Fregaty nasze l'Argo i la Junon przybyły do Portsmouth z 20. kupieckiemi okrętami; podług listow z Douvres przedwczoray, nietylko dwa inne okręta z morza śrzodziemnego tam zawinęły; lecz widziano nadto kilkanaście z tego konwoiu.

Fregata le Jason, po przeprawie trzydniowey z Wbrzeża de Quiberon przybyła do Plymouth. — Na niey przypłynął Xże de Bourbon z wielu officerami emigrantami z Wyspy Dieu: Xiąże d'Artois pozostał tam ieszcze: O Charecie niesłychać iuż nic od wielu dni; lękaią się, aby niebył schwytany przez nieprzyiaciela. Z 30,000. ludzi, ktorych, iak powiadano, miał mieć pod swoią kommendą, 3000. tylko było uzbroionych. — Uważaią te wyprawę za zupełnie zgubioną. — Konie dla kawaleryi poczęści pozdychały wczasie przewozu; częścią na wyspie Dieu dla niedostatku obroku powyniszczały, i wiele z nich z tey przyczyny dobito. Officerowie Angielscy bardzo nieprzyiemnie opisuią stan tey wyspy.

Wielu mniema, iż eskadra Francuzka, co napadła na nasz konwoy na morzu śrzodziemnym płynie z woyskiem i ammunicyami przeznaczonemi do Indyi zachodniey.

D. 15. P. Dundas odprawił podroż do Cantorbery; mowią że się widział z Francuzkim kommissarzem Monneron. Ten wyiechał nazaiutrz do Douvres, zkąd miał był udać się do Deal.

Pod dniem 19. piszą z Deal, że P. Monneron przybył tamże zrana tego samego dnia, i wsiadł na statek amerykański dla popłynienia do Francyi. Ponieważ zostawił swego towarzysza w Cantobery, rozeszła się więc wieść, że wyiechał tylko po nowe instrukcye z pełnieyszą mocą; zaczynaią ztąd na nowo mowić o układach pokoiu.

Donoszą nam miłą wiadomość z Dublina, że rożne korpusa buntownikow pod nazwiskiem De-

tenderow, prosili się o przebaczenie składaiąc sami broń.

Nietrzymano wiele o kopaniu złota w Hrabstwie Wiklow w Irlandyi, a przynaymniey uważano doniesienia o tym bydź przesadzone. — Listy świeże potwierdzaią rzeczywistość. — Coraz zdaie się bydź rzecz bardziey interessuiącą: Tysiącami chłopi i robotnicy wykopuią ziemię; nadspodziewanie wiele dobywaią. Hrabiowie de Carysford, d'Arran, i d'Ormond posiadaią te bogate ziemię o 28. mil od Dublina. — Złotnicy z tego ostatniego miasta często tam ieżdżą, i płacą uncyą dobytego kruszczu złota, po 4. funty szterling:

Znaleziono nową minę złota, i srebra na wyspie Lewis, niedaleko brzegow Szkocyi, leżącey.

Z Londynu d. 27. Paźdz.

Dzień dzisiayszy będzie bardzo ważny dla całego narodu; czynności iego mogą wielkie za sobą pociągnąć następności nadal. — Na rowninach wokoło Londynu zebrało się do 200,000. ludzi; naradzaią się nad Adressem do Krola względem Reformy Parlamentu podać mianym. — Zaspokoiemy ciekawość publiczności opisaniem tego zdarzenia w przyszłym numerze gazety.

Publicandum. Garkuchnie nowo postawione przed Bramą Wrocławską maią bydź przez licytacyą w trzyletnią arendę wypuszczonemi, do ktoreyto licytacyi iest naznaczony termin na Ratuszu, dnia 27. Novembra przed południem o godzinie 11. przed Deputatem Jmć Panem Mencel miasta sendykiem; o czym więc, ochotę maiącym do dzierzawy takowey, donosi się. Poznań d. 27. 8bris 1795.

Miasto JK. Mci Poznań Magistrat.
v. Lossow. Menzel. Schoenfeld.

Obwieszczenie. Podaie się powszechności nanieyszem obwieszczeniem do wiadomości i ścisłego przestrzegania, że

1) na ordynaryine ponczochy wełniane
2) na ewerstastings
3) na kałamaykę
4) na kamloty
5) na płotna saskie i
6) na saskie hustki płocienne

od tąd nikomu paszporty pozwalaiące wprowadzanie tych towarow, do tey Prowincyi wydawane nie będą. Przeciwnie zaś

1) na barbino
2) na materye wełniane pasowe
3) na barakany
4) na biały haman i cassas
5) na lekkie florenrynskie tafty
6) na kitayki
7) na boie iedwabne
8) na lekkie iedwabne maylandzkie hustki
9) na cyce na haman i cassas drukowane i
10) na ordynaryine bawełniane szwaycars. hustki

na daley wydawane będą takowe paszporty, iednakowo za opłatą cła po dziesięć od sta. Dan w Poznaniu dnia 28. Października roku 1795.

Kamera Woyskowa i Dzierzaw JK. Mci Prusś-Południowych.

Obwieszczenie. Krolewska Południowa-Pruska Regencya Poznańska zapozywa publicznie nanieyszym pismem Kanonika i Proboszcza Prolewicza z Nietrzanowa, przeciwko ktoremu za przyłożenie się do insurrekcyi przeszłoroczney w tuteyszey prowincyi wybuchłey, i dla tego, iż na wyższey przywołania patenta 24go Września roku 1794. 10. Grudnia roku 1794. i 10. Lutego 1795. ieszcze do kraiow Krolewskich Pruskich nie powrocił, na zaskarzenie pod dniem 13. Lipca roku bieżącego imieniem i na wniesienie fiskalne naywyższego fiskala Moskwy process konfiskacyiny rozpoczęty został, aby natychmiast a to w przeciągu 9. miesięcy a naypoźniey na terminie ostatnim i nieodzownym 5go Czerwca 1796. przed południem o godzinie 9. przed wyznaczonym deputowanym Regencyinym Assessorem Fromme w tuteyszey Regencyi w osobie stanął, z zarzuconego przyłożenia się do insurrekcyi, oddalenia się z kraiow Krolewskich i dlaczego aż dotąd ieszcze nie powrocił, tłumaczenie dał, i w tenczas prawnego słuchania i dekretu oczekiwał, przy swoim zaś powtornym nieposłusznym niestawieniu się spodziewać może, że wszystkie od urzędnikow fiskalnych w skardze konfiskalney podane czynności, za prawdziwe uznane, i według praw kraiowych szczegulnie zaś według wyż wzmiankowanych patentow iego wszystek maiątek fisco przyznany będzie. Dan w Poznaniu dnia 10go Sierpnia roku 1795.